

УДК –658.15(477)

*В. В. Іваніченко***ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ
НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ****Резюме**

Правильный и обоснованный выбор финансовой стратегии определяет эффективность функционирования предприятия. Рассмотрена сущность и некоторые аспекты формирования финансовой стратегии субъектов хозяйствования. Наряду с анализом денежных потоков, поиском эффективных источников финансирования и выгодных инвестиционных решений, разработка рациональной учетной и налоговой политики является важной составляющей деятельности современных предприятий. Разработка учетной политики должна основываться на анализе большого количества нормативных документов в области регулирования бухгалтерского учета и налогообложения. Уделено внимание факторам внешней и внутренней среды, где среди последних обоснована необходимость изучения влияния положений учетной политики на финансовое состояние и стратегию развития предприятия.

Summary

Correct and informed choice determines the effectiveness of the financial strategy of the enterprise. The essence and some factors of formation of a financial strategy of subjects of managing are considered. Together with an analysis of cash flows, finding effective sources of financing and profitable investment decisions, develop accounting and tax policy is an important component of the modern enterprises. Development of accounting policy should be based on an analysis of a large number of regulations in the field of accounting and taxation. In the focus of attention are factors of the external and internal environment. The necessity of studying the influence of provisions of accounting policies on the financial condition and strategy of an enterprise development are substantiated.

Ключові слова: фінансова стратегія, фінансове становище, облікова політика, внутрішні фактори, управління підприємством.

Різноманіття і зростаюча складність ринкового середовища, інтенсивність і динамізм господарських процесів вимагають від суб'єктів господарювання максимально використовувати всі свої

можливості і резерви. Крім того, високий рівень нестабільності зовнішнього фінансового середовища призводить до збільшення ризиків при прийнятті стратегічних рішень і втрати фінансової безпеки підприємства [1].

Ефективність функціонування підприємств залежить від правильного вибору та обґрунтування фінансової стратегії, що є істотним компонентом загальної економічної стратегії підприємства. У зв'язку з цим аналіз грошових потоків, пошук ефективних джерел фінансування, вигідних інвестиційних рішень, грамотний моніторинг дебіторської та кредиторської заборгованості, а також розробка раціональної облікової та податкової політики – все це є наріжним каменем діяльності сучасних підприємств.

В останні роки тема вибору фінансової стратегії підприємства отримала більш повний розвиток. Питанням розробки та реалізації фінансової стратегії на підприємствах присвячено багато публікацій у спеціалізованій літературі, а також досліджень зарубіжних науковців, таких як М. Е. Портер, А. Дж. Стрікленд, А. А. Томпсон та ін. В Україні питання стратегічного управління досліджували І. О. Бланк, О. М. Ковальова, В. В. Ковальов, М. І. Круглов, Е. А. Уткін та ін. [2]. Найбільш повно зміст фінансової стратегії відображає визначення І. О. Бланка: «Фінансова стратегія являє собою один з найважливіших видів функціональної стратегії підприємства, що забезпечує всі основні напрями розвитку його фінансової діяльності та фінансових відносин шляхом формування довгострокових фінансових цілей, вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення, адекватного коригування напрямів формування та використання фінансових ресурсів при зміні умов зовнішнього середовища» [3].

Актуальність розробки фінансової стратегії підприємства в даний час визначається рядом умов. Найважливішими з них є інтенсивність змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Відсутність розробленої фінансової стратегії, адаптованої до можливих змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, може спричинитися до того, що фінансові рішення будуть призводити до виникнення протиріч і зниження ефективності функціонування підприємства.

Як і зарубіжні концептуальні підходи до розробки фінансової стратегії, вітчизняні наукові погляди на цю предметну галузь дослідження зазнавали в ході розвитку певних змін. Виділяють методологічні підходи, що базуються: 1) на новій управлінській парадигмі, оцінці позиції зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства; 2) на розвитку зарубіжних матричних моделей портфельного аналізу та планування; 3) на побудові фінансових матриць.

Однак становлення ринкових відносин та удосконалення питань нормативного регулювання бухгалтерського обліку та податкового законодавства визначили необхідність вивчення їх впливу на формування оптимальної фінансової стратегії суб'єкта господарювання.

Метою статті є розгляд системи факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на формування фінансової стратегії підприємства, щоб у цьому аспекті визначити актуальність та взаємозв'язок фактора облікової політики підприємства з іншими факторами діяльності підприємства.

Для оптимального вибору фінансової стратегії важливо визначити, які економічні, політичні, науково-технічні, соціальні та інші фактори впливають на майбутню організацію, виявити ступінь їх впливу на підприємство і в разі необхідності розробити заходи щодо зменшення залежності від їх впливу. Всі фактори можна умовно розділити на дві групи: зовнішні і внутрішні.

Автор вважає за доцільне включення до складу внутрішніх економічних факторів, що визначають процес формування фінансової стратегії підприємства, його системи оподаткування та облікової політики.

Облікова політика останнім часом перетворилася на реальний інструмент управління організацією, що дозволяє контролювати стійке фінансове становище підприємства. Вибір і обґрунтування використання положень облікової політики (переоцінка основних засобів, спосіб нарахування амортизації, метод списання матеріалів на витрати, створення резерву майбутніх витрат та ін.) безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства, а отже, і на формування його стратегії.

Розробка облікової політики повинна ґрунтуватися на аналізі великої кількості нормативних документів у галузі регулювання бухгалтерського обліку й оподаткування та постійному моніторингу їх змін, доскональному знанні особливостей діяльності організації, функцій її структурних підрозділів та їх взаємодії, поточного економічного становища організації, перспектив її подальшого розвитку і т. ін.

На вибір і обґрунтування облікової політики організації впливає безліч різних чинників, таких як:

- організаційно-правова форма підприємства;
- галузева приналежність або вид діяльності (промисловість, будівництво, торгівля, посередницька діяльність);
- особливості діяльності: виробничої (технологічна структура, споживані ресурси), комерційної (організація постачання і збуту, системи і форм розрахунків, взаємовідносини з покупцями), фінансової (відносини з банками та іншими фінансовими інститутами), управлінської (незалежність від власників, звітність перед ними);
- обсяги діяльності, структура організації, середньооблікова чисельність працівників;
- податкове поле діяльності організації (звільнення від різного виду податків, ставки податків);
- ступінь свободи дії в умовах переходу до ринку (перш за все мається на увазі можливість самостійного прийняття рішень у питаннях ціноутворення, вибору партнера);
- стратегія фінансово-господарського розвитку (мета і завдання економічного розвитку підприємства на довгострокову перспективу, очікувані напрямки інвестицій, тактичні підходи до вирішення перспективних завдань);
- наявність матеріальної бази (забезпеченість комп'ютерною технікою та іншими засобами оргтехніки, програмно-методичне забезпечення тощо);
- система інформаційного забезпечення підприємства (за всіма необхідними для ефективної діяльності організації напрямками);
- рівень кваліфікації бухгалтерських кадрів, економічної сміливості, ініціативності та підприємливості керівників фірми;
- система матеріальної зацікавленості в ефективності роботи

підприємства та матеріальної відповідальності за виконване коло обов'язків.

Підвищення якості впливу облікової політики на формування і вибір фінансової стратегії полягає в поліпшенні її характеристик за такими критеріями, як повнота і несуперечність, економічна доцільність, обґрунтованість і раціональність методів обліку, відповідність стратегічним і тактичним цілям керівництва організації.

Отже, в сучасних умовах побудова комплексної обліково-аналітичної системи з відповідною до особливостей діяльності підприємства обліковою політикою дозволяє здійснювати повномасштабне ефективне управління підприємством, створюючи єдину інформаційну платформу, що підтримує процес прийняття раціональних економічних рішень. У зв'язку з цим доцільним є дослідження взаємозв'язку основних положень облікової політики з метою формування фінансової стратегії та подальше вивчення її впливу на базові показники фінансового стану підприємства.

Список літератури

1. Трунова Т. Н. Модели анализа стратегической финансовой позиции предприятия / Т. Н. Трунова // Бизнес Информ. – 2012. – № 4. – С. 56–59.
2. Фінансова стратегія в управлінні підприємствами : моногр. / А. Г. Семенов, О. О. Єропутова, Т. В. Перекрест, А. В. Линенко. – Запоріжжя : КПУ, 2008. – 188 с.
3. Усенко А. М. Оценка эффективности финансовой стратегии предприятия и управление ее реализацией / А. М. Усенко // Финансовые исслед. – 2007. – № 16. – С. 63–70.